

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/42022,Nagrody-IX-Festiwalu-Filmowego-Niepokorni-Niezlomni-Wyklęci.html>
24.04.2024, 22:43

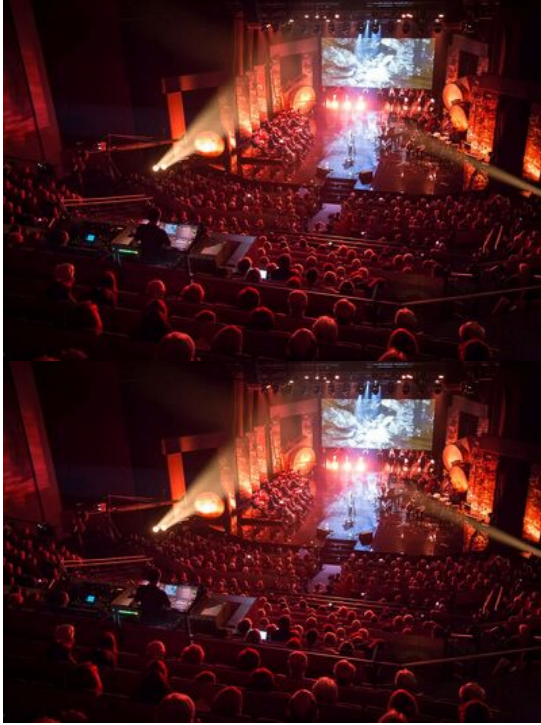
Nagrody IX Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezlomni Wyklęci

Nagrodę główną IX Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezlomni Wyklęci „Złoty Opornik” otrzymał film „Braciszek Karel” w reżyserii Krystyny Krauze

Jury konkursu filmowego – przewodniczący Maciej Drygas oraz Jan Ruman, prof. Piotr Niwiński, Tadeusz Szyma i Michał Bożek – przyznało nagrodę główną IX Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci **Złoty Opornik** filmowi:

Braciszek Karel w reżyserii **Krystyny Krauze**

Za osobisty i wzruszający portret Karela Kryla, barda czechosłowackiej opozycji, zrealizowany z lekkością, humorem a jednocześnie wiernością historycznej prawdzie i wyczuciem filmowego rzemiosła.

Wyróżnienia otrzymały następujące filmy:

Jak Oskar komunę obalał – reż. Piotr Kuciński, Mirosław Basaj

Za ciekawy poznawczo i oryginalny formalnie dokument o wybitnych naukowcach z Solidarności Walczącej, którzy potrafili zaprząć satelitę do walki z komuną.

Polski nie zniszczy nic na świecie. Historia chorążego Antoniego Dołęgi – reż.

Bogna Bender-Motyka

Za spójną dramaturgicznie, przejmującą opowieść o chorążym Antonim Dołędze, niezłomnym żołnierzu, który poszukiwany przez bezpiekę, nie ujawnił się aż do swojej śmierci w 1982 roku i został w tajemnicy pochowany przez przyjaciół.

Mój przyjaciel Laluś – reż. Dariusz Walusiak

Za obraz koszmaru komunistycznych represji wobec żołnierzy wyklętych oraz ich bliskich żyjących z piętnem dzieci bandytów.

Podwójnie wyklęty – reż. Ewa Szakalicka

Za odwagę podjęcia trudnego tematu losu kapitana Romualda Rajsa „Burego” i rzetelne wykorzystanie źródeł.

Jury **nagrody im. Janusza Krupskiego** w składzie: Joanna Krupska, Jarosław Szarek, Jan Józef Kasprzyk, Paweł Witaszek, Paweł Nowacki przyznało dwie równorzędne nagrody – za odwagę i trud w poszukiwaniu tematów oraz postaci niepokornych, niezłomnych, wyklętych – dla filmów:

Podwójnie wyklęty Ewy Szakalickiej

Polski nie zniszczy nikt na świecie. Historia chorążego Antoniego Dołęgi Bogny Bender-Motyki

oraz wyróżnienia dla filmów:

Bitwa pod Rząbcem. Historia Prawdziwa – reż. Krzysztof Dziewięcki

Wydarzenia zielonogórskie 1960. Bitwa o Dom Katolicki – reż. Rafał Bryll

---

Nagrodę Dyrektora Festiwalu NNW otrzymał film

Ewy Szakalickiej – **Podwójnie wyklęty**

Nagrodę Prezesa Telewizji Polskiej otrzymał film

Małgorzaty Bramy – **Kazimierz Leski**

Jury konkursu radiowego w składzie Anna Sekudewicz, Anna Wiśnicka, Krzysztof Skowroński przyznało nagrodę główną za dokument radiowy audycji

Wilno, krew i łzy – Jolanty Rudnik (Polskie Radio)

oraz wyróżnienia dla audycji:

Kordian i Helena – Alicji Grembowicz, Ireny Piłatowskiej (Studio Reportażu i Dokumentu Polskiego Radia Warszawa)

Napiętnowani – Mariusza Kamińskiego (Polskie Radio Lublin)

Świadectwo – Cezarego Galka (Radio Zachód)

Bohaterowie drugiego szeregu – Małgorzaty Furgi, Anny Kolmer (Polskie Radio)

Szczecin)

Nagrodę **Źródło** dla pasjonatów historii, którzy swoją pracą, wiedzą oraz doświadczeniem inspirują twórców filmowych do podejmowania tematyki historycznej otrzymała **Lidia Lwow-Eberle**, legendarna sanitariuszka oddziału Łupaszki, bohaterka ponad 30 filmów dokumentalnych.

Nagroda im. bł. ks. Władysława Bukowińskiego – za umiejętne opowiadanie historii w literaturze przyznana została **Janowi Polkowskiemu**.

Sygnety Niepodległości

płk Jerzy Stawski „Lubicz” – jeden z ostatnich żyjących żołnierzy „Warszyca”

ppor. Waław Szacoń – podkomendny „Uskoka”, czterokrotnie skazany na karę śmierci

kpt. Marian Ceregra – żołnierz Armii Krajowej. W Nowej Zelandii stworzył małą Ojczyznę

mjr Stanisław Rusek „Tęcza” – oficer Wojska Polskiego. Jeden z ostatnich żyjących żołnierzy Zgrupowania Partyzanckiego mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory”

kpt. Władysław Dobrowolski – swoją aktywnością zapisał wiele kart historii, żołnierz Związku Armii Zbrojnej i Armii Krajowej, działacz „Solidarności” i organizacji kombatanckich

Jerzy Widejko – najmłodszy 11-letni żołnierz Wileńskiej AK.

Drzwi do wolności

kpt. Maria Mirecka-Loryś – żołnierz Armii Krajowej, działaczka na rzecz Polonii w USA

Barbara Barszcz – za pomoc i udzielenie schronienia małżeństwu Kuklińskim tuż przed ich ucieczką do Stanów Zjednoczonych

Małgorzata i Jerzy Mrozowie – za zaangażowanie i pomoc młodzieży z Grup Oporu

Hanna Łukowska – współorganizatorka Solidarności Walczącej, ukrywała Kornela Morawieckiego

Mieszkańcy wsi z okolic Łukowa i Trzebieszowa – ukrywali i pomagali Antoniemu Dołędze „Zniczowi” ostatniemu Żołnierzowi Wyklętemu

Ks. Stanisław Małkowski – legendarny działacz opozycji, kapelan Solidarności, przyjaciel ks.

Jerzego Popiełuszki

Jan Petykiewicz – wybitny polski fizyk, w czasie stanu wojennego pomagał studentom Politechniki, ukrywał Janusza Krupskiego

Olga Johann (pośmiertnie) – bohaterka drugiego planu, wspierała działaczy Solidarności

Maria Wittner – walczyła w powstaniu węgierskim, skazana na karę śmierci jako 18-letnia dziewczyna

Josef Mašin – żołnierz czeskiego podziemia antykomunistycznego

Burke Shelley – wokalista walijskiego zespołu Budgie, w czasie stanu wojennego zagrał dla Polaków w Trójmieście

Halina i Zdzisław Lepionka – przyjechali z Nowej Zelandii. Znaleźli się tam na zaproszenie rządu nowozelandzkiego, który przyjął ponad 700 polskich dzieci zabranych z Rosji przez armię Andersa

Zdzisław Bradel – internowany w stanie wojennym, współtwórca środowiska lubelskich „Spotkań” oraz współredaktor niezależnego „Biuletynu Informacyjnego NSZZ Solidarność”.

O. Ludwik Wiśniewski OP – dominikanin, wspierał robotników czerwca '76. Do jego lubelskich wychowanków należał m.in. Janusz Krupski.